

Результати податкової реформи в Кіровоградській області

З 1 січня вступив в дію Податковий кодекс України, що замінив 65 законодавчих та нормативних актів, та покликаний регулювати відносини між платниками податків і контролюючими органами, що виникають у сфері справляння податків і зборів.

Введення Податкового кодексу в дію передбачало досягнення одразу кількох позитивних результатів. Першим із них є поступове виведення економіки з „тіні”. Саме завдяки йому вже відбувається зростання сплати податків та надходжень до державного та місцевого бюджетів, і, як наслідок, – зростання соціальних стандартів, пенсій і зарплат.

Зниження податкового тиску сприяє розширенню економіки та зростанню виробництва. А така новація, як зближення податкового обліку з бухгалтерським обліком допомагає усуненню „подвійної” бухгалтерії і витрат на її ведення.

Запровадження прискореної амортизації допомагає модернізації бюджетоутворюючих галузей економіки. Це дало потужний поштовх зростанню конкурентоспроможності українських підприємств і допомогло збільшенню валового внутрішнього продукту. Новий Податковий кодекс, що набув чинності 1 січня 2011 року, містить низку важливих нововведень, спрямованих на підвищення привабливості України для національних та іноземних інвесторів.

До числа основних переваг нового Кодексу належать скорочення кількості видів загальнодержавних податків з 29 до 17. Документом також передбачене поступове зниження ставки податку на прибуток підприємств з 25 % до 16 %: у 2011 році – до 23 %, у 2012 році – до 21 %, у 2013 році – до 19 %, а починаючи з 2016 року ставка податку на прибуток підприємств становитиме 16 %. Окремо слід наголосити, що новий Кодекс на найближчі 10 років зменшує податковий тягар для легкої, суднобудівної та авіабудівної промисловості, а також для готельного бізнесу.

Ставку податку на додану вартість (ПДВ) передбачено знизити з 20 % до 17 % з 1 січня 2014 року. Податковий кодекс також запровадив процедуру автоматичного відшкодування ПДВ, яка передбачає, що податок має бути повернуто компаніям у 23-денний термін з часу подання відповідної заявки. У разі затримки з поверненням ПДВ на відповідну установу має накладатись штраф в обсязі 120 % від ставки рефінансування Національного банку України.

Новий Податковий кодекс повністю звільняє від сплати ПДВ будівництво об'єктів доступного житла та житла, що будується за державні кошти. Наслідком такого кроку має стати суттєве зниження цін на житло у середній та нижній ціновій категорії і заохочення притоку інвестицій у цю сферу.

Найбільшим же позитивом цього визначального документу як для України в цілому, так і Кіровоградщини зокрема є те, що з початку року – того часу, коли він вступив в дію, вдалося значно збільшити надходження до бюджетів усіх рівнів.

Так, за підсумками першого півріччя 2011 року до зведеного бюджету України державною податковою адміністрацією у Кіровоградській області спрямовано 894,1 млн. грн. Порівняно з аналогічним періодом попереднього року приріст надходжень склав 164,4 млн. грн. Майже 99 млн. грн. додаткових надходжень отримали й місцеві бюджети: піврічний рівень надходжень тут становить 565,3 млн. грн., а темпи росту перевищили 121 відсоток.

Податківцям Кіровоградщини в умовах дії Податкового кодексу України вдалося забезпечити приріст у надходженнях податків та зборів до державного бюджету. Так, протягом зазначеного періоду до нього додатково надійшло 41,3 млн. грн. податку на додану вартість, 52,9 млн. грн. податку на прибуток підприємств, а також 3,3 млн. грн. збору у вигляді цільової надбавки до діючого тарифу на природний газ для споживачів усіх форм власності.

Разом з тим, зросли й надходження з більшості податків та зборів, які спрямовуються до місцевих бюджетів: з податку із доходів фізичних осіб додаткові надходження склали 32,2 млн. грн., з плати за землю – 9,5 млн. гривень.

Також протягом січня-червня 2011 року до місцевих бюджетів надійшло:

8,1 млн. грн. платежів за користування надрами, що складає 116% до завдання, додатково отримано 1,1 млн. грн.;

4,9 млн. грн. плати за ліцензії на право роздрібної торгівлі алкогольними напоями та тютюновими виробами (105,6% до завдання, додатково надійшло 262,5 тис. грн.);

4 млн. грн. збору за провадження деяких видів підприємницької діяльності (122,1% до завдання, додатково надійшло 736,2 тис. грн.);

14,5 млн. грн. єдиного податку (143,7% до прогнозних показників, додатково отримано 4,4 млн. грн.);

4,8 млн. грн. екологічного податку (188,3% до завдання, додатково надійшло 2,2 млн. грн.);

2,4 млн. грн. фіксованого сільськогосподарського податку (114,7% до прогнозу, додатково надійшло 315,9 тис. грн.).

Також слід зазначити, що Податковий кодекс України остаточно впорядкував адміністрування податку на додану вартість. Хоча разом з тим робота по упередженню незаконного відшкодування ПДВ продовжує приносити свої результати. Так, з початку нинішнього року сума упередження досягла 22,3 млн. грн.

Спрямуванню процесу адміністрування й відшкодування ПДВ в цивілізоване русло сприяє можливість отримати право на автоматичне відшкодування податку на додану вартість суб'єктами господарювання, прописане в Податковому кодексі. Слід зазначити, що кількість кіровоградських підприємств, які вже отримали право на автоматичне відшкодування податку на додану вартість, збільшилась. Так, по деклараціям з ПДВ за травень 2011 року його отримали три кіровоградських підприємства – ПРАТ „Гідросила АПМ”, ПАТ „Гідросила” та ПП „ТД ”Креатив-розлив”. Ще кілька підприємств претендують на автоматичне відшкодування за наслідками наступних податкових періодів.

Співробітники податкової служби Кіровоградської області добре розуміють, що без налагодження партнерських стосунків із платниками неможливо досягти позитивного результату. Одним із кроків до такого співробітництва стало скорочення у нинішньому році кількості перевірок з боку податкової служби. Зокрема, у другому кварталі нинішнього року вдвічі у порівнянні з аналогічним періодом минулого зменшено кількість планових перевірок платників податків-юридичних осіб. Так, план-графік органів державної податкової служби Кіровоградщини передбачав у другому кварталі проведення 79 перевірок, тоді як у відповідному періоді 2010 року – 157. Ця тенденція зберігатиметься і в майбутніх звітних податкових періодах.

Водночас задля збільшення рівня надходжень податківці Кіровоградщини велику увагу приділяють підвищенню якості проведення документальних та інших перевірок, а також заходам, спрямованим на виведення платників зі схем мінімізації податкових зобов'язань. Завдяки цьому по деклараціях по податку на прибуток підприємств за I кварталу 2011 року нарахування зросли на 20 відсотків, податкове навантаження збільшено на 0,13 відсоткові одиниці. Щомісячно зростали надходження з податку на додану вартість.

Загалом підрозділи контрольно-перевірочної роботи податкової служби Кіровоградської області розширили базу оподаткування майже на 22 млн. грн. Всього з початку року донараховано 86,8 млн. грн., в тому числі узгоджених податкових зобов'язань – 21,7 млн. грн., стягнуто 17,4 млн. грн. Рівень стягнення донарахованих узгоджених податкових зобов'язань складає 80 відсотків, що на 30 відсотків більше відповідного періоду минулого року.

Скорочення кількості перевірок суб'єктів господарювання стало можливим завдяки запровадженню „ризикоорієнтованої” системи автоматизованого моніторингу. Її застосування дозволяє отримувати необхідну інформацію без відволікання платників та відстежувати факти ухилення від сплати податків дистанційно. Завдяки даній системі податкова служба акцентує свою увагу лише на тих підприємствах, які мають ризики несплати податків.

З метою раннього виявлення конвертаційно-транзитних груп, а також інструментів, за допомогою яких здійснюється „тінізація” економіки, на рівні

ДПА України, обласного апарату податкової служби та районних органів ДПС з березня 2011 року діють спеціальні аналітичні групи, які здійснюють координацію роботи щодо відпрацювання суб'єктів господарювання, які використовують сумнівних контрагентів з метою мінімізації сплати податків. Результатом відпрацювання підприємств груп ризику є збільшення надходжень до державного бюджету. Так, завдяки відпрацюванню „податкових ям” у нинішньому році надходження до державного бюджету склали 3,6 млн. грн., в тому числі по ПДВ – 3,1 млн. грн., що більше аналогічного періоду минулого року відповідно в 14,7 та 23,5 рази.

В результаті цілеспрямованої роботи з підприємствами „вигодонабувачами” з початку року до державного бюджету надійшло 65 млн. грн. платежів, що на 30,5 млн. грн. або майже у 1,9 разів більше факту відповідного періоду минулого року. В тому числі до держбюджету надійшло 33,5млн.грн. податку на додану вартість, що на 9,7 млн. грн. або майже у 1,4 разів більше факту відповідного періоду минулого року та 29,8 млн. грн. податку на прибуток підприємств (це на 20,5 млн. грн. або майже у 3,2 рази більше факту відповідного періоду минулого року). Завдяки ж відпрацюванню суб'єктів господарювання „транзитерів” до державного бюджету протягом січня-травня 2011 року надійшло 8,8 млн. грн., в тому числі 6,9 млн. грн. податку на додану вартість та 1,8 млн. грн. податку на прибуток підприємств.

З початку 2011 року співробітники управління боротьби з відмиванням доходів, одержаних злочинним шляхом ДПА у Кіровоградській області спільно зі спеціалістами Кіровоградського територіального управління Державної комісії з цінних паперів та фондового ринку виявили та припинили діяльність емітентів „сміттєвих” та „технічних” акцій. Мета цього процесу – запобігти використанню акцій ліквідованих підприємств суб'єктами господарювання у схемах мінімізації оподаткування та виведенню валютних коштів за межі України, легалізації доходів, одержаних злочинним шляхом.

Так, в результаті спільних заходів, за поданням управління, Кіровоградським територіальним управлінням Державної комісії з цінних паперів та фондового ринку скасовано емісію акцій 19 акціонерних товариств на суму 24,1 млн. грн. в кількості 38,4 млн. шт. та зупинено обіг акцій 18 акціонерних товариств в кількості 25,8 млн. шт. на суму 10,5 млн. грн.

Боротьба з порушеннями законодавства України про оплату праці є одним із пріоритетів в роботі податкової служби області. Протягом I півріччя 2011 року співробітники органів ДПС Кіровоградщини встановили 804 факти використання роботодавцями праці найманих працівників без укладання відповідних трудових угод. В результаті контрольно-перевірочної роботи за даними фактами донараховано та сплачено податків у сумі 59,2 тис. грн.

Із січня 2011 року запроваджено нові правила погашення податкового боргу, пов'язані з набранням чинності Податкового кодексу України. В результаті за рахунок застосування заходів по погашенню податкового боргу до зведеного бюджету Кіровоградщини податківці мобілізували 27,5 млн. грн., до державного – 18,7 млн. грн. Такого результату вдалося досягнути внаслідок застосування таких заходів, як стягнення платіжними вимогами з рахунків боржників (595,5 тис. грн.), вилучення готівкових коштів (177 тис. грн.), реалізації майнових активів (271,1 тис. грн.), стягнення податкового боргу в судовому порядку (2,8 млн. грн.) тощо. Більше 639 тис. гривень надійшло від підприємств, що перебувають у процедурах банкрутства.

За результатами роботи органів ДПС області протягом січня-червня поточного року податковий борг до зведеного бюджету скорочено на 604,7 тис. грн., до державного – на 3,5 млн. грн. Разом з тим, станом на 01.07.2011 податковий борг до бюджетів усіх рівнів по Кіровоградській області склав 243,8 млн. грн., у тому числі до державного бюджету – 189,6 млн. гривень.

Протягом I півріччя 2011 року співробітники податкової міліції ДПА у Кіровоградській області в ході проведення оперативно-розшукових заходів викрили 56 злочинів економічної спрямованості, з яких 49 або 87,5 відс. відносяться до категорії тяжких та особливо тяжких.

Протягом січня-червня 2011 року відшкодовано 4,1 млн. грн. або 34,2 відс. від встановлених збитків по кримінальних справах, що перебувають у провадженні (11,9 млн. грн.). В ході розслідування кримінальних справ накладено арешти на майно на загальну суму 6,9 млн. грн. Встановлена сума збитків по кримінальних справах, направлених до суду – 5,6 млн. грн., з яких відшкодовано 2,4 млн. грн. або 44 відс. вже відшкодовано.

В ході оперативного супроводження суб'єктів господарювання на ринку підакцизних товарів викрито 3 злочини за фактами незаконного виготовлення та реалізації підакцизних товарів та 1 злочин за фактом незаконного використання підроблених марок акцизного збору. Всього із незаконного обігу вилучено товарно-матеріальних цінностей на суму 5,8 млн. грн., із них підакцизних товарів – на суму 832,9 тис. грн. Припинено діяльність 9 підпільних виробництв, із них по незаконному виготовленню фальсифікованих горілчаних напоїв – 2, та 1 по незаконному виготовленню тютюнових виробів.

Протягом I півріччя 2011 року за матеріалами підрозділів податкової міліції області порушено 7 кримінальних справ за ознаками злочину, передбаченого ст. 209 Кримінального кодексу України, якою запроваджується покарання за відмивання доходів, отриманих злочинним шляхом. Загальна сума легалізованих коштів по зазначених кримінальних справах становить 5,3 млн. грн.

З початку 2011 року підрозділи податкової міліції області в ході проведення оперативно-розшукових заходів викрили діяльність 17 суб'єктів

господарювання з ознаками фіктивності (2010 р. – 9) та 2 „конвертаційні” центри (2010 р.– 1). В ході відпрацювання фіктивних підприємств виявлено 62 реально існуючих підприємства, що взаємодіяли з ними. Під час відпрацювання контрагентів-„вигодонабувачів”, які користувались послугами „конвертаційних центрів”, було проведено 35 документальних перевірок, за результатами яких реально діючим суб’єктам господарювання донараховано податків та зборів на загальну суму 7,7 млн. грн., з яких 2,8 млн. грн. вже стягнуто до бюджету.